

LA SARDANA DE VERDAGUER

"Els eren d'estatura gegantina,
eixuts de cara, revinguts de cos,
plaçons de roure que cap vent inclina,
lleons que té la Pàtria dins son clos".

Així pinta el poeta Verdaguer els empordanesos, en la seva poesia titulada "L'Empordà", quan ens descriu les arrels clàssiques de la sardana. No menys suggestiu és el retrat que fa de les empordaneses:

"Negres d'ulls i cabells eren les noies
com aranyó collit en juliol;
d'aire lleuger, de cares bonicoies,
emmorenides per lo bes del sol".

Fent un dels seus esbalaïdors salts poètics, Verdaguer transporta el cercle humà a la geografia. Adolescent de quinze anys (1860), s'enfila a un turonell per tal de contemplar una insòlita sardana muntanyenca, plena de suggestions:

"Vegí a plaer aquella immensa plana
que no podent los homes escombrar.
se'n cuida cada hivern la tramuntana
asserrant la sorra vers la mar".

Començant pel Pirineu, concreta noms de pobles i muntanyes, puigs, serres, turons, cales i badies. De cada nom, n'explica la història; de cada història, en sap extreure plàsticament el mite més representatiu:

"Vegí lo golf de Roses i Empúries
decrèpites banyant-se en sa velloir,
veuen pasar onades i centúries,
cap d'elles, ai!, tornant-los sa grandor".

Els Jocs Olímpics ens van fer reviure al seu moment el somni verdaguerià. De la mà de la **Fundació Universal** de la sardana, el dia 22 de juliol de 1992 la Barcelona Vella fou encerclada per una única rotllana. Les seves notes, transmeses per les ones de Catalunya Música, donaren fe de la sardana més gran de la història, després de la sardana literària forjada en la ment del poeta, en les pròpies arrels emporitanes:

"Una gran plaça me sembla eixa plana,
eixos turons un cercle de gegants
que per ballar una gentil sardana
van allargant-se com amics les mans".